

Dynamika światoopowieści transmedialnej na przykładzie *Opowieści podręcznej*

mgr Katarzyna Machała

ABSTRAKT

Opowieść transmedialna to stosunkowo nowe zjawisko, wciąż nie do końca zbadane, a jednak niezwykle popularne wśród odbiorców na całym świecie. Dynamiczny rozwój platform streamingowych sprawił, że widzowie zapragnęli większych opowieści dostępnych w krótszym czasie, natomiast rozwój technologii cyfrowych spowodował chęć uczestniczenia w opowieści i wywarcia na nią wpływu. Kiedy użytkownicy internetu zyskali możliwość dowolnego modyfikowania opowieści, stały się one tak obszerne, że nie sposób je przyswoić w całości, ponieważ obejmują różne media, są tworzone przez wielu różnych autorów i często zawierają równoległe wersje wydarzeń. Niniejsza rozprawa doktorska skupia się na światoopowieści utworzonej wokół *Opowieści podręcznej*, opartej na różnego rodzaju tekstach w różnych mediach, powstałych na przestrzeni ponad trzydziestu lat.

Głównym celem badań jest analiza *Opowieści podręcznej* jako przykładu światoopowieści transmedialnej, aby w ten sposób przyczynić się do zrozumienia tego ważnego w kulturze współczesnej trendu, który najprawdopodobniej zdominuje to, jak postrzegamy opowieść w XXI wieku. Nacisk położono przede wszystkim na kierunki jej rozwoju oraz na wewnętrzne powiązania pomiędzy poszczególnymi elementami światoopowieści. Pod uwagę wzięto następujące elementy: powieść *Opowieść podręcznej* (1985) Margaret Atwood, sezony 1-4 (2017-2021) serialu Bruce'a Millera (produkcji MGM/Hulu) pod tym samym tytułem, powieść *Testamenty* (2019) Margaret Atwood, powieść graficzną *Opowieść podręcznej* (2019) Renée Nault, a także źródła internetowe: stronę Hulu, strony zawierające twórczość fanów (fan fiction) oraz przekrój stron w mediach społecznościowych (Facebook). Badania miały na celu znalezienie odpowiedzi na następujące pytania: (1) W jaki sposób powstaje światoopowieść? (2) Jak się rozwija? (3) Jaką rolę w światoopowieści pełni domyślne/narzucone zakończenie? Wiodącą metodą badawczą jest analiza treści, zdefiniowana przez Krippendorffa (2004) jako najważniejsza metoda w naukach społecznych, ponieważ pozwala ona na badanie tekstów w ich szerszym kontekście.

Praca składa się z części teoretycznej i empirycznej. Analizę rozpoczyna krytyczny przegląd literatury, który pozwoli na zarysowanie tła dla tak interdyscyplinarnych badań. Obejmuje on różne dziedziny, kluczowe dla opisu zjawiska, takie jak: teoria literatury/krytyka powieści *Opowieść podręcznej* (rozdział 1), teoria narracji serialowej (rozdział 2), teoria powieści graficznej (rozdział 3), teoria adaptacji oraz narracji transmedialnej (rozdziały 4 i 5). Odpowiedzi na pytania badawcze są zawarte w kolejnych rozdziałach empirycznych, dotyczących powstania (rozdział 6), rozwoju (rozdział 7) oraz zakończenia (rozdział 8) opowieści transmedialnej. Szczególną uwagę poświęcono dynamice procesów wewnętrznych rządzących powstaniem i rozwojem światopowieści oraz wzajemnemu wpływowi różnych mediów, w których ta opowieść się toczy.